

АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей VI міжнародного
наукового семінару

м. Чернівці, 16 грудня 2022 року

Міністерство освіти і науки України
Інститут археології НАН України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Науково-дослідний Центр Буковинознавства (Чернівці)
ВГО «Спілка археологів України»

VI міжнародний науковий семінар

**АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ:
ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей

м. Чернівці, 16 грудня 2022 р.

Чернівці
Технодрук

2022

ОРГКОМІТЕТ

Добржанський О. В., д.і.н., проф. (*голова*)
Скорейко Г. М., к.і.н., доц. (*заступник голови*)
Моця О. П., д.і.н., проф., чл.-кор. НАН України
Михайлина Л. П., д.і.н., доц., ст.н.с.
Пивоваров С. В., д.і.н., проф.
Рідуш Б. Т., д.г.н., проф.
Чучко М. К., д.і.н., проф.
Возний І. П., д.і.н., проф.
Петраускас О. В., к.і.н., ст.н.с.
Кулаковська Л. В., к.і.н., ст.н.с.
Манігда О. В., к.і.н., н.с.
Ткачук Т. М., к.і.н.
Гуцал В. А., к.і.н.
Руснак О. В., к.і.н.
Прохненко І. А., к.і.н., доц.
Баюк В. Г.
Грига В. В.
Боднарюк М. І.
Романович Т. І.
Калініченко В. А., к.і.н.
Ільків М. В., к.і.н. (*секретар*)

Археологія Буковини: здобутки та перспективи: Тези доповідей VI міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 16 грудня 2022 р.). – Чернівці: Технодрук, 2022. – 156 с.

Тези доповідей наукового семінару присвячені актуальним питанням археології Буковини та сусідніх регіонів. Розглядається проблематика кам'яної доби, епохи палеометалу, раннього заліза, середньовіччя та раннього нового часу, а також історії вивчення, охорони та використання об'єктів археологічної спадщини, музеєфікації старожитностей краю. Результати досліджень представили науковці та краєзнавці з Чернівецької, Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської областей, Києва, Вінниці, Чернігова, Ужгорода, Кам'янця-Подільського (Україна), Сянока (Польща), Сучави (Румунія), Стамбула (Туреччина), Будапешта (Угорщина).

Автори-доповідачі несуть повну відповідальність за точність наведених фактів та дотримання академічної доброчесності.

© Науково-дослідний Центр
Буковинознавства, 2022
© Автори, 2022

З М І С Т

Андроничук В. П. Нові надходження археологічних матеріалів у фонди Чернівецького обласного краєзнавчого музею	8
Акатріні В. М., Акатріні М. М. 400-річчя Хотинської битви в нумізматиці, філателії та геральдиці	9
Apraschivei С. New arguments regarding the utility of a unique prehistoric item	12
Бандрівський М. С. Чи можливим було водне сполучення між басейнами лівих приток Середнього Придністров'я і річковою системою верхів'їв Західного Бугу і Прип'яті..?.....	13
Бандрівський М. С. Про пережитки поганства на правобережжі Середнього Придністров'я до XVII–XVIII століть (за матеріалами кам'яної антропоморфної скульптури на Покутті)	15
Боднарюк М. І. Дослідження поселень трипільської культури на берегах річки Котовець (ліва притока Сірету)	18
Вамуш А. А. Язичницька символіка в жіночих головних уборах населення Буковини в епоху Середньовіччя	20
Виногородська Л. І. Оборонно-сторожові споруди на городищах і замках XIII–XV ст. на Поділлі	22
Возний І. П. Торгівля населення північної частини Буковини з Візантією та Кримом у XII–XIII ст.	25
Горбаненко С. А., Рідуш Б. Т., Ільків М. В. Депозит деталей на знаряддя для обробітку ґрунту з Чорнівки II	29
Гуцал В. А. Дослідження Чернівецького університету Ленківецького городища 1958 р.	33

Драгомирецька О. Г. Посуд трипільської культури поселення Шипинці з колекції Крайового музею – об’єкт досліджень Олега Кандиби	36
Драгомирецька О. Г., Ільків М. В. Матеріали епохи пізньої бронзи з науково-допоміжного фонду Чернівецького обласного краєзнавчого музею	39
Ignătescu S. Octavian Luchian și tezaurul monetar de la Noua Suliță	42
Ільків М. В., Михайлюк В. В., Ємчук В. В. Об’єкти археологічної спадщини на території м. Чернівці: питання кількості та локалізації	43
Ільків М. В., Шевчук Б. В. Бронзовий серп із Коновки на правобережжі Середнього Дністра	45
Калініченко В. А., Михайлина Л. П., Пивоваров С. В. Рідкісний тип ножів із слов’янських поселень райковецької культури на Буковині	48
Калініченко В. А., Пивоваров С. В., Горбаненко С. А. Тезаврації сільськогосподарських знарядь із Рідківецького археологічного комплексу VIII–X ст.: попереднє повідомлення	50
Карпо А. В. Археологічні пам’ятки в околицях с. Топорівці на Буковині	53
Кононенко О. М., Рідуш Б. Т., Поп’юк Я. А. Кам’яна індустрія з місцезнаходження пізньоплейстоценової фауни Зеленів	56
Коржик В. П. Де ж той старовинний город Хмелів?	58
Котовіч П. Н., Миська Р. Г. Захисний упор від середньовічної холодної зброї з фортеці Тустань	61

Куценяк О. Я. Колекція Трипільських пам'яток з с. Молодове та Поливанів Яр Чернівецької обл. у фондах Львівського історичного музею	62
Кушнір І. Б. Повідомлення про археологічні відкриття в україномовній пресі Буковини 20-30-х років ХХ ст.	64
Легета В. П. Відображення археологічних досліджень Цецинського городища у матеріалах ДАЧО	66
Манігда О. В., Короленко Я. Л., Калініченко В. А. Вістря стріл давньоруського часу із зібрання Вінницького обласного краєзнавчого музею	68
Мордовін М. В., Прохненко І. А. Товарна суконна пломба міста Циттау з с. Строїнці Новоселицького р-ну Чернівецької обл.	71
Niculică V. P. Archaeological discoveries in the area of the city of Siret at the end of the 19th century. The contributions of Josef von Gutter and Victor Prelicz	73
Парацій В. М. Замчище в с. Денисів (у контексті археологічного вивчення Ярослава Пастернака)	76
Парацій В. М. Археологічні артефакти з фондів Бережанського краєзнавчого музею: металеве тесло періоду Київської Русі	79
Петегирич В. М. Ріки в історії та археології княжої доби Прикарпаття і Волині	81
Петраускас О. В. Горизонт знахідок 5 століття з Комарова та Бузовиці-1 (про етнокультурну ситуацію в лісостепу між Прутом та Дністром)	85
Пивоваров С. В. Наслідування гюлістанським дирхемам Джанібєка із городища в Зеленій Липі	87
Пивоваров С. В., Грига В. В., Кузик О. П., Калініченко В. А. Дослідження Чорнівського городища у 2019 р.	91

Пивоваров С. В., Калініченко В. А. Скроневе кільце з ажурним плетивом з Чорнівського городища першої половини XIII ст.	94
Преступенко Ю. В. Пам'яткоохоронна діяльність Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини у 2022 році	96
Прохненко К. І. Особливості написання наукових праць на археологічну тематику в сучасному інформативному просторі	99
Прохненко О. Ф., Жиленко М. А. Металеві накладки та застібки книг з замків Закарпаття	101
Рідуш Б. Т. Новий погляд на датування мустьєрського шару палеолітичної стоянки Молодове I	104
Романович Т. І., Панчук А. Г. Рухомий матеріал нового часу з центральної частини м. Чернівці	106
Ротар О. В., Арслан Т. Я., Ільків М. В. Металева посудина-імбрик з фондів Чернівецького обласного краєзнавчого музею	109
Рубанець М. В. Каменотесання у Дорошівцях: витоки і традиції	111
Рубанець М. В., Ільків М. В. Керамічні люльки із сіл Привороки та Ставчани на Буковині	117
Руснак О. В., Ротар О. В. Табличка «Взаємне земське страхування Бессарабської губернії» з Хотина	121
Сандуляк В. О. Цем'янкові розчини в муруваннях Хотинського замку	123
Скорейко Г. М. Технології використання археологічних старожитностей на уроках історії.....	126

Терський С. В., Демський Н. В., Куценяк О. Я. Нова знахідка бронзового ножа гальштатської доби «з полум'яподібною спинкою» в околицях с. Словіти на Львівщині	129
Томенчук Б. П. До питання про архітектурно-просторову організацію розпланування давньоруських городищ Галицько-Буковинського Прикарпаття	130
Федорук А. В., Боднарюк М. І. Тактика «малої війни» на Буковині у період використання готичного обладунку в Європі	134
Черненко О. Є., Луценко Р. М. Дослідження археологічного комплексу у с. Малий Листвен на Чернігівщині	137
Чобан Р. Д. Городище у селі Вербовець Косівського району.....	141
Чучко М. К. Православні муровані храми міжвоєнних Чернівців як об'єкти історико-архітектурної спадщини румунського періоду	143
Шкурідін О. М. Східнослов'янське городище-фортеця поблизу с. Грозинці: п'ять століть історії	147
Яковишина Я. М. Трипільське поселення Рестев (Дністрівка) в урочищі Дністровські Ярки на Буковині	149
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	151